

Реферат
на магістерську роботу
**«Психологічні особливості розвитку творчого потенціалу
в учнів підліткового віку»**

магістрантки спеціальності 053 Психологія

Мелюшкиної Вікторії Володимирівни

Обсяг роботи – 61 с. **Кількість таблиць** – 3 табл. **Кількість рисунків** – 5 рис. **Список використаних джерел** – 21 од.

Об'єкт дослідження – творчий потенціал як психологічний феномен.

Предмет дослідження – психологічні особливості розвитку творчого потенціалу учнів підліткового віку.

Мета дослідження – визначити сутність поняття «творчий потенціал» та розкрити психологічні особливості розвитку творчого потенціалу в учнів підліткового віку.

Завдання дослідження: розкрити основні підходи до поняття «потенціал»; визначити сутність та основні складові творчого потенціалу; розкрити зміст та складові творчого потенціалу учнів підліткового віку; дослідити особливості прояву творчого потенціалу в учнів підліткового віку та чинники, які впливають на нього; розробити психологічні рекомендації для розвитку творчого потенціалу в учнів підліткового віку.

Методи дослідження: теоретичні (теоретичний аналіз та синтез, систематизація, порівняння і узагальнення даних наукових джерел); емпіричні методи (спостереження, тестування, стандартизовані методики); методи обробки та інтерпретації даних (метод описової статистики, кількісні та якісні із застосуванням методів математичної статистики); вивчення та систематизація методів, засобів та прийомів психологічного навчання.

Теоретичне значення результатів дослідження полягає в визначенні основних підходів до визначення поняття «потенціал»; розкритті сутності та основних складових творчого потенціалу; розкритті змісту та складових творчого потенціалу учнів підліткового віку.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що розроблені рекомендації будуть сприяти розвитку творчого потенціалу в учнів підліткового віку. Апробований у дослідженні методичний інструментарій може стати основою моніторингу рівня прояву творчого потенціалу в учнів підліткового віку.

Висновки. Потенціал – це система внутрішніх здібностей людини, які виявляються в певній діяльності, направленій на отримання соціально-важливих результатів. Творчий потенціал – складна психологічна система творчих здібностей (індивідуально-психологічні особливості особистості), що живляться креативністю (творчі здібності індивіда, що характеризуються готовністю до прийняття і створення принципово нових ідей, що відхиляються від традиційних або прийнятих схем мислення і входять в структуру обдарованості як незалежний чинник) та розкриваються в творчій активності. Специфікою творчого потенціалу у підлітковому віці є зміна в інтелектуальній та емоційних сферах, вікових й індивідуально-психологічні особливостях особистості (самооцінка, рівень тривожності, агресивність, спрямованість особистості, акцентуації характеру тощо), статеві відмінності, характером і системою сімейного виховання, впливом школи і спілкування з однолітками. У результаті визначення рівня самооцінки творчого потенціалу в підлітків було встановлено, що 29,4 % учнів мають значний творчий потенціал, 47,1 % підлітків мають необхідні ресурси для розвитку творчого потенціалу, але стикаються з різними проблемами, які гальмують їх інтерес до творчого саморозвитку, а також у 23,5 % учнів немає віри у власні можливості. Визначено, що у 41,2 % учнів притаманний середній рівень творчого потенціалу, 20,6 % учнів мають високий або низький рівень творчого потенціалу. У свою чергу, лише у 11,7 % учнів притаманний дуже високий рівень творчого потенціалу, а у 5,90% учнів – дуже низький рівень. Встановлено статистично значущий зв'язок між рівнем прояву творчого потенціалу та такими чинниками, як здатність до застосування вольових зусиль, творчим мисленням й навчальною мотивацією. У свою чергу, слід зазначити, що не було виявлено статистично значущого зв'язку між рівнем прояву творчого потенціалу та типом темпераменту в учнів підліткового віку. Розроблено психологічні рекомендації для батьків та педагогів щодо розвитку творчого потенціалу в учнів підліткового віку.

Ключові слова та словосполучення: потенціал, творчий потенціал, підліткова тривожність, страх, самооцінка, воля саморегуляція.